

Un exemple d'intervenció educativa amb gent gran

Cristina Vidal-Martí (Universitat Ramon Llull)

M. Carmen Garate Molina. *Aprendre amb la gent gran. Una proposta de relacions intergeneracionals*. Barcelona, Ajuntament de Barcelona, 2015, 117 p.

Aquest any es commemoren 25 anys d'un dels programes intergeneracionals més emblemàtics: *Aprendre amb la gent gran*. Un programa creat l'any 1991 en el marc del *Programa de gent gran del districte de Sants-Montjuïc* i amb l'objectiu general «d'apropar les persones grans a d'altres grups d'edat (nens/es, adolescents i joves) mitjançant activitats ludicoesportives i sempre en el marc de la seva vida quotidiana (escola, ludoteca, facultat, casal, residències i espais oberts del barri)» (p. 28).

El llibre que presentem explica el programa des dels seus inicis. Exposa la seva trajectòria, les necessitats a les quals ha donat resposta i com s'ha anat adaptant amb els anys per seguir donant resposta a les demandes dels participants i la ciutadania. Aquest programa, pioner i innovador en el nostre país, ha rebut diversos premis nacionals i internacionals; i el seu ideari, filosofia i metodologia d'acció han estat un referent pedagògic en la intervenció educativa.

Però, què és un programa intergeneracional? Sánchez (2016), en el pròleg d'aquest llibre, defineix els programes intergeneracionals com programes relacionals; programes que es centren en les relacions entre les generacions. Segons aquest mateix autor, tot programa intergeneracional, com a representació ideal, al·ludeix a tres dimensions fonamentals: la intencionalitat, la distància i la tempo-

ralitat. Tot programa intergeneracional té uns objectius, una fi. Els mitjans poden canviar però el programa es fonamenta en uns valors i s'orienta a l'assoliment d'una meta, d'una finalitat. La segona dimensió és la distància. La distància entre dues o més persones, entre dos o més col·lectius. Independentment dels dos col·lectius generacionals, la intenció és aproximar les dues generacions perquè es coneguin, interactuïn i aprenguin mútuament, una de l'altra. La última dimensió és la temporalitat. Fa esment a dues característiques: el temps compartit i la diferència entre generacions. Cada generació és un col·lectiu; dues maneres de fer, de veure, interpretar i viure la vida pel context i nínxol generacional. En definitiva, un programa intergeneracional parteix de la intencionalitat d'incentivar i generar que succeeixi quelcom entre les dues generacions, fet que constitueix la raó de ser del programa.

El llibre, elaborat per la M. Carmen Gárate, s'estructura en dos grans blocs. Un primer en què es contextualitza el programa i un segon, més extens, en què es presenta pròpiament l'estructura pedagògica del programa intergeneracional. La combinació teoricopràctica i els elements de l'acció permeten al lector copsar la complexitat d'aquest projecte d'investigació-acció i prendre consciència dels beneficis i avantatges que generen aquest tipus d'intervenció.

Un darrer aspecte a comentar és el rigor del disseny. En el camp de la intervenció socioeducativa amb gent gran, és complicat trobar experiències publicades en què la fonamentació, l'estructura i els mètodes siguin coherents amb els objectius generals. En aquest cas, el llibre cohesionava els diferents elements de la planificació i els interrelacionava amb la posada en pràctica i l'avaluació, tot promovent i explicitant la necessitat de la millora en el temps.

Per concloure, voldríem transcriure una frase extreta del llibre que, al nostre entendre, evidencia l'èxit de la intervenció educativa i la necessitat de seguir investigant, estudiant i duent a terme programes intergeneracionals com el que s'explica en aquest llibre.

Després de vint-i-cinc anys, no tan sols continua assolint els objectius (el programa), sinó que continua sent obert i dinàmic, i permet la iniciativa i l'espontaneïtat (...). Estem convençuts que, per als participants, és una oportunitat de créixer personalment i una necessitat social per a la comunitat. (p. 71)

Aquest llibre es troba en format digital al web següent:

http://ajuntament.barcelona.cat/sants-montjuic/sites/default/files/informacio/aprendre_gent_gran.pdf (accés: 6.12.2016)